

Van de voorzitter

Warnsveld, 21 mei 2003

Onderwerp: Receptuur voor een prettig verteerbaar kamp

Beste Brennerianen 2003,

Na een goede maaltijd is het zo heerlijk uitbuiken en nagenieten: kopje koffie, een goed in het glas hangende cognac en voor de liefhebber een sigaartje. Met een KNNV kamp is het niet anders. En op de terugweg naar Nederland en terug in Nederland bij het bekijken van de foto's konden wij ook heerlijk uitbuiken. En alle ingrediënten waren er natuurlijk voor aanwezig, dankzij onze topkoks Klaske (gecoacht door Herman) en Frans.

- Een prettig gestoord gezelschap
- Niet te vroege voorgerechten (09.00 uur heb ik er normaal al wat werk opzitten), opgemaakt in een prachtige omgeving, met veel warmte en een toefje regen
- Een primitief, maar daardoor zo exquisite, tussengerecht. Want waar eet en drink je vandaag nog, zittend op een klein matje, eigengebrouwen koffie? Nergens toch!
- En dan de vulling: een heerlijk hoofdgerecht, iedere dag weer anders. Elke dag vis natuurlijk, want dat was er in overvloed, een enkele keer wild en oh zo heerlijk: iedere dag: veel gevogelte. En is het in Nederland slechts kip en een enkele duif dat op de menukaart staat: hier konden we ons te buiten gaan aan Kwak, Zilverreiger, Wielewaal en voor de bevoorrechten een IJsvogel.
- Voor de echte culinaire liefhebber is er dan nog een tweede tussengerecht: boomkikker. Ik moet zeggen dat de meeste hier veel van hadden verwacht, maar slechts een enkeling heeft er van kunnen proeven. Gulzig en reikhalzend, met mes en vork in de aanslag werd er elke dag naar uitgekeken, maar onze koks beloofden veel, maar uiteindelijk was er weinig aanbod. Maar ja: wat zeldzaam is.....
- Het heeft mij vervolgens verbaasd dat avond aan avond men nog trek had in de geneugten van topcateraar Jan W. te R. Ik zal niet zeggen dat er gevochten werd om zijn uit Nederland meegebrachte delicatessen, maar het gezelschap stond er toch wel voor in de rij. De typisch Hollandse mentaliteit (als het maar gratis is) zie je op dat soort momenten toch weer naar boven komen. Helaas.

Tja en dan kan je als gerant van zo'n restaurant alleen maar gelukkig zijn. Alles loopt op rolletjes: tevreden gasten, blij personeel en de rekening wordt zonder morren betaald. Pure reclame. Volgend jaar weer?

Franke Remerie

Deelnemers

Brakenhoff	Fred	Oppenoorth	Ineke
Brakenhoff	Wim	Launspach	Wim
Driessen	Mauk	Remerie	Franke
Groenendaal	Hermine	Remerie	Nelleke
		Remerie	Emiel
		Remerie	Tamar
Grotenhuis ten	Herman	Roozen	Frans
Grotenhuis ten-Pols	Klaske	Thije ten	Jolanda
Hemerik-Stumpel	Leonie	Rozema	Wim
Olofsen	Cor	Verroen	Gerard
Hoeksema	Loes	Vos	Fons
Löhr	Hans	Daane-Bolier	Joke
Löhr-Licht	Els	Westhuis	Jan
Maatkamp	Ger	Westhuis-Maatkamp	Corrie
Maatkamp-Leijdens	Marieke	Zuilen van	Wim
Nieuwegiessen vd	Joop	Zuilen van-Hoefnagel	Rieke
Nieuwegiessen vd	Corrie		

Excursie overzicht van het KNNV kamp La Brenne.

Periode 26 april tot 5 mei 2003

Zondag	1 Deel van de gele route (Sentier de petite randonnée Rosnay) 1 Blauwe route nabij kampterrein	¾ dag 4 km ½ dag
Maandag	2 Fietstocht Le Bouchet (blz. 238) 2 Bezoekcentrum Le Bouchet + wandeling	29 km 1 dag 3 km ¾ dag
Dinsdag	3 Per auto naar Mézières-en-Brenne. Vogelhutten, museum 4 Per auto naar Migné. Wandeling rond etang nabij Migné 5 Fietstocht rond Etang de Mer Rouge	1 dag 5 km ½ dag 17 km ½ dag
Woensdag	6 Per auto naar markt Le Blanc, vervolgens orchideeën bij steengroeve van Le Breuil en wandeling nabij Rives (blz.233) 7 Fietstocht naar Le Blanc, terug via de Creuse	5 km 1 dag 35 km 1 dag
Donderdag	8 Steengroeve van Le Breuil en wandeling nabij Rives Fietstocht naar de Creuse 9 Per auto naar Migné. Wandeling rond etang nabij Migné 10 Avondwandeling nabij kamp. Vleermuizen, padden en boomkikkers	5 km ¾ dag 35 km ¾ dag 5 km ½ dag
Vrijdag	11 Fietstocht naar reservaat van Chérine. Vogels 12 Auto naar Chézeaux. Wandeling langs beek van Chézeaux. (blz. 252)	25 km 1 dag 4 km ½ dag
Zaterdag	13 Fietstocht langs Etang Massé, E. Foucault en E. du Blizon 14 Wandelen bij La Boudinière (blz.258) kalkvegetatie 's-Avonds gezamenlijke maaltijd	12 km ¾ dag 4 km ¾ dag
Zondag	15 Wandeling moeras van L'Ozance. (blz.220) twee afstanden en 16 Wandeling groene route (S. de petite randonnée Rosnay)	3,5km ½ dag 8 km ¾ dag 16 km ¾ dag

Documentatie: Guide nature de l'Indre. In bezit van de KNNV.

De excursie nummers zijn terug te vinden op het bijgevoegde kaartje.

Planten van de Brenne

Samenstelling: Wim Launspach

Varens en Paardestaarten

003	Schaafstro	Equisetum hyemale
004	Addertong (G)	Ophioglossum
005	Koningsvaren	Osmunda regalis
008	Gewone eikvaren	Polypodium vulgare
009	Adelaarsvaren	Pteridium aquilinum
011	Muurvaren	Asplenium ruta-muraria
011	Steenbreekvaren	Asplenium trichomanes
011	Tongvaren	Asplenium scolopendrium
011	Zwartsteel	Asplenium adiantum-nigrum

Cypres- en Taxusfamilie

017	Jeneverbes	Juniperus communis
018	Taxus	Taxus baccata

Waterleliefamilie

020	Gele plomp	Nuphar lutea
-----	------------	--------------

Ranonkelfamilie

022	Akelei (G)	Aquilegia
022	Blaartrekkende boterbloem	Ranunculus sceleratus
022	Bosanemoon	Anemone nemorosa
022	Bosrank	Clematis vitalba
022	Egelboterbloem	Ranunculus flammula
022	Gewone dotterbloem	Caltha palustris subsp. palustris
022	Grote waterranonkel	Ranunculus peltatus
022	Gulden boterbloem	Ranunculus auricomus
022	Knolboterbloem	Ranunculus bulbosus
022	Kruipende boterbloem	Ranunculus repens
022	Scherpe boterbloem	Ranunculus acris
022	Speenkruid	Ranunculus ficaria
022	Stinkend nieskruid	Helleborus foetidus

Papaverfamilie

024	Stinkende gouwe	Chelidonium majus
-----	-----------------	-------------------

Plataan/Iepenfamilie

027	Iep (G)	Ulmus
030	Klein glaskruid	Parietaria judaica

Okkernoot/Gagel/napjesdragerfamilie

031	Walnoot (G)	Juglans
033	Beuk (G)	Fagus
033	Eik (G)	Quercus

Berkenfamilie

034	Berk (G)	Betula
034	Haagbeuk	Carpinus betulus
034	Hazelaar	Corylus avellana

Anjerfamilie

039	Avondkoekoeksbloem	Silene latifolia (subsp. alba)
039	Blaassilene	Silene vulgaris
039	Dagkoekoeksbloem	Silene dioica
039	Drienerfmuur	Moehringia trinervia
039	Echte koekoeksbloem	Lychnis flos-cuculi
039	Gewone en Glanzige hoornbloem	Cerastium fontanum
039	Grasmuur	Stellaria graminea
039	Grote muur	Stellaria holostea
039	Kaal breukkruid	Herniaria glabra
039	Karhuizer anjer	Dianthus carthusianorum

039	Nachtsilene	<i>Silene nutans</i>
039	Vetmuur (G)	<i>Sagina</i>
039	Vogelmuur	<i>Stellaria media</i>
039	Zeepekruid	<i>Saponaria officinalis</i>
	Duizendknoopfamilie	
040	Schapezuring	<i>Rumex acetosella</i>
	Hertshooifamilie	
043	Sint-Janskruid	<i>Hypericum perforatum</i>
	Zonneroosjesfamilie	
	Wit zonneroosje	<i>Helianthemum apenninum</i>
	Violtjesfamilie	
048	Akkerviooltje	<i>Viola arvensis</i>
048	Bleeksporig bosviooltje	<i>Viola riviniana</i>
048	Donkersporig bosviooltje	<i>Viola reichenbachiana</i>
	Echt melkviooltje	<i>Viola lactea</i>
048	Melkviooltje	<i>Viola persicifolia</i>
	Komkommerfamilie	
050	Heggerank	<i>Bryonia dioica</i>
	Kruisbloemfamilie	
052	Barbarakruid (G)	<i>Barbarea</i>
052	Grijskruid	<i>Berteroa incana</i>
052	Herderstasje (G)	<i>Capsella</i>
052	Kleine veldkers	<i>Cardamine hirsuta</i>
052	Look-zonder-look	<i>Alliaria petiolata</i>
052	Moeraskers	<i>Rorippa palustris</i>
052	Pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta</i> subsp. <i>sagittata</i>
052	Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i>
	Pyreneese kers	<i>Rorippa pyrenaica</i>
052	Ruige scheefkelk s.l.	<i>Arabis hirsuta</i>
052	Ruige scheefkelk s.s.	<i>Arabis hirsuta</i> subsp. <i>hirsuta</i>
052	Vroegeling	<i>Erophila verna</i>
052	Waterkers (G)	<i>Rorippa</i>
	Resedafamilie	
053	Wilde reseda	<i>Reseda lutea</i>
	Heidefamilie	
055	Bezemdophei	<i>Erica scoparia</i>
055	Gewone dophei	<i>Erica tetralix</i>
055	Struikhei	<i>Calluna vulgaris</i>
	Sleutelbloemfamilie	
058	Gulden sleutelbloem	<i>Primula veris</i>
058	Penningkruid	<i>Lysimachia nummularia</i>
058	Slanke sleutelbloem	<i>Primula elatior</i>
058	Stengelloze sleutelbloem	<i>Primula vulgaris</i>
058	Waterviolier (G)	<i>Hottonia</i>
	Vetplantenfamilie	
061	Hemelsleutel	<i>Sedum telephium</i>
061	Huislook (G)	<i>Sempervivum</i>
061	Muurpeper	<i>Sedum acre</i>
061	Tripmadam	<i>Sedum reflexum</i>
061	Wit vetkruid	<i>Sedum album</i>
	Steenbreekfamilie	
062	Knolsteenbreek	<i>Saxifraga granulata</i>
	Rozenfamilie	
063	Agrimonie (G)	<i>Agrimonia</i>
063	Bosaardbei	<i>Fragaria vesca</i>
063	Geel nagelkruid	<i>Geum urbanum</i>
063	Kleine pimperlief	<i>Sanguisorba minor</i>

063	Knolspirea	Filipendula vulgaris
063	Krenteboompje (G)	Amelanchier
063	Mispel	Mespilus germanica
063	Moerasspirea	Filipendula ulmaria
063	Pimpernel (G)	Sanguisorba
063	Prunus (G)	Prunus
063	Sleedoorn	Prunus spinosa
063	Tormentil	Potentilla erecta
063	Wateraardbei	Potentilla palustris
063	Wilde lijsterbes	Sorbus aucuparia
063	Zilverschoon	Potentilla anserina
	Vlinderbloemenfamilie	
064	Brede lathyrus	Lathyrus latifolius
064	Brem	Cytisus scoparius
064	Fenegriek	Trigonella foenum-graecum
064	Gaspeldoorn	Ulex europaeus
064	Gevlekte rupsklaver	Medicago arabica
064	Heggewikke	Vicia sepium
064	Kleine klaver	Trifolium dubium
064	Luzerne	Medicago sativa
064	Moerasrolklaver	Lotus pedunculatus
064	Paardehoefklaver	Hippocrepis comosa
064	Ringelwikke	Vicia hirsuta
064	Robinia	Robinia pseudoacacia
064	Rode klaver	Trifolium pratense
064	Rolklaver (G)	Lotus
064	Rupsklaver (G)	Medicago
064	Stekelbrem	Genista anglica
064	Veldlathyrus	Lathyrus pratensis
064	Voederwikke	Vicia sativa subsp. sativa
	Voorjaarslathyrus	Lathyrus vernus
	Peperboompjesfamilie	
068	Peperboompje (G)	Daphne
	Zwart peperboompje	Daphne laureola
	Teunisbloemfamilie	
069	Harig wilgeroosje	Epilobium hirsutum
	Vogellijmfamilie	
072	Maretak	Viscum album
	Kardinaalsmutsfamilie	
073	Kardinaalsmuts (G)	Euonymus
073	Wilde kardinaalsmuts	Euonymus europaeus
	Wolfsmelkfamilie	
076	Amandelwolfsmelk	Euphorbia amygdaloides
076	Bosbingelkruid	Mercurialis perennis
076	Cypreswolfsmelk	Euphorbia cyparissias
076	Wolfsmelk (G)	Euphorbia
	Esdoornfamilie	
083	Gewone esdoorn	Acer pseudoplatanus
083	Spaanse aak	Acer campestre
	Vleugeltjesbloemfamilie	
086	Gewone vleugeltjesbloem s.l.	Polygala vulgaris
	Klaverzuringfamilie	
087	Gehoornde klaverzuring	Oxalis corniculata
	Ooievaarsbekfamilie	
088	Gewone reigersbek s.l.	Erodium cicutarium
088	Robertskruid	Geranium robertianum

088	Slipbladige ooievaarsbek	Geranium dissectum
088	Zachte ooievaarsbek	Geranium molle
	Schermbloemenfamilie	
092	Echte kervel	Anthriscus cerefolium
092	Echte kruisdistel	Eryngium campestre
092	Engelwortel (G)	Angelica
092	Gewone waternavel	Hydrocotyle vulgaris
092	Heelkruid	Sanicula europaea
092	Peen	Daucus carota
092	Waternavel (G)	Hydrocotyle
	Nachtschadefamilie	
097	Bitterzoet	Solanum dulcamara
	Ruwbladigenfamilie	
103	Akkervergeet-mij-nietje	Myosotis arvensis
	Blauw parelzaad	Lithospermum purpureocaeruleum
103	Glad parelzaad	Lithospermum officinale
103	Kromhals	Anchusa arvensis
	Langbladig longkruid	Pulmonaria longifolia
103	Ruw vergeet-mij-nietje	Myosotis ramosissima
103	Slangekruid	Echium vulgare
103	Smeerwortel (G)	Symphytum
	Lipbloemenfamilie	
105	Bosandoorn	Stachys sylvatica
	Bijenblad	Melittis melissophyllum
105	Gamander (G)	Teucrium
105	Gele dovenetel	Lamium purpureum
105	Glidkruid (G)	Mentha pulegium
105	Hondsdrif	Thymus
105	Kruipend zenegroen	Teucrium scorodonia
105	Paarse dovenetel s.s.	Salvia pratensis
105	Polei	Mentha aquatica
105	Tijm (G)	Origanum vulgare
105	Valse salie	Lamium album
105	Veldsalie	Lycopus europaeus
105	Watermunt	Mentha x rotundifolia
105	Wilde marjolein	
105	Witte dovenetel	
105	Wolfspoot	
105	Wollige munt	
	Weegbreefamilie	
108	Smalle weegbree	Plantago lanceolata
	Olijffamilie	
109	Es (G)	Fraxinus
109	Wilde liguster	Ligustrum vulgare
	Helmkruidfamilie	
110	Gewone ereprijs	Veronica chamaedrys
110	Heidekartelblad	Pedicularis sylvatica
110	Hengel	Melampyrum pratense
110	Mannetjesereprijs	Veronica officinalis
110	Muurleuwebek	Cymbalaria muralis
110	Ratelaar (G)	Rhinanthus
110	Rode waterereprijs	Veronica catenata
110	Veldereprijs	Veronica arvensis
110	Vingerhoedskruid (G)	Digitalis
110	Vlasbekje	Linaria vulgaris
	Bremraapfamilie	
111	Bremraap (G)	Orobanche

	Klokjesfamilie	
	Gewone kogelbloem	Globularia vulgaris
113	Rapunzelklokje	Campanula rapunculus
113	Ruig klokje	Campanula trachelium
	Sterbladigenfamilie	
114	Akkerbedstro	Asperula arvensis
114	Geel walstro	Galium verum
114	Glad walstro	Galium mollugo
114	Kleefkruid	Galium aparine
114	Kruisbladwalstro	Cruciata laevipes
114	Meekrap	Rubia tinctorum
114	Moeraswalstro	Galium palustre
	Kamperfoelifamilie	
115	Gelderse roos	Viburnum opulus
115	Sneeuwbal (G)	Viburnum
115	Vlier (G)	Sambucus
115	Wilde kamperfoelie	Lonicera periclymenum
	Valeriaanfamilie	
117	Gewone veldsla	Valerianella locusta
117	Kleine valeriaan	Valeriana dioica
117	Rode spoorbloem	Centranthus ruber
117	Valeriaan (G)	Valeriana
	Kaardenbolfamilie	
118	Beemdkroon	Knautia arvensis
118	Grote kaardebol	Dipsacus fullonum
	Composietenfamilie	
119	Gele morgenster	Tragopogon pratensis subsp. pratensis
119	Gevlekt biggekruid	Hypochaeris maculata
119	Gewone paardebloem	Taraxacum officinale
119	Gewoon duizendblad	Achillea millefolium
119	Havikskruid (G)	Hieracium
119	Jakobskruiskruid s.l.	Senecio jacobaea
119	Kamille (G)	Matricaria
119	Klein kruiskruid	Senecio vulgaris
119	Kleine schorseneer	Scorzonera humilis
119	Knoopkruid	Centaurea jacea
119	Kompassla	Lactuca serriola
119	Koninginnekruid	Eupatorium cannabinum
119	Madeliefje	Bellis perennis
119	Margriet (G)	Leucanthemum
119	Melkdistel (G)	Sonchus
119	Moesdistel	Cirsium oleraceum
119	Spaanse ruiter	Cirsium dissectum
119	Speerdistel	Cirsium vulgare
	Waterweegbreefamilie	
121	Grote waterweegbree	Alisma plantago-aquatica
	Aronskelkfamilie	
130	Gevlekte aronskelk	Arum maculatum
130	Italiaanse aronskelk	Arum italicum
	Russenfamilie	
132	Pitrus	Juncus effusus
	Cypergrassenfamilie	
133	Zeegroene zegge	Carex flacca
	Grassenfamilie	
134	Bevertjes	Briza media
134	Dravik (G)	Bromus
134	Eenbloemig parelgras	Melica uniflora

134 Gewoon reukgras
134 IJle dravik
134 Knolbeemdgras (var. bulbosa)
134 Knolbeemdgras (var. viviparia)
134 Kropaar
134 Liesgras
134 Trilgras (G)

Lelifamilie

138 Asperge
138 Asperge (G)
 Affodil
 Bosvogelmelk
138 Daslook
 Dodewaard
138 Gewone salomonszegel
138 Herfsttijloos (G)
 "Kleine" graslelie
138 Kuifhyacint
138 Lelietje-van-dalen
 Muizendoorn
138 Salomonszegel (G)
 Spekwortel
138 Sterhyacint (G)
138 Welriekende salomonszegel
138 Wilde hyacint

Lissenfamilie

139 Gele lis

Orchideeenfamilie

140 Aangebrande orchis
140 Aapjesorchis
 140 Aspergeorchis
140 Bergnachtorchis
140 Grote keverorchis
140 Harlekijn
 140 Hondskruid
140 Mannetjesorchis
140 Purperorchis
140 Spinnenorchis
 140 Tongorchis
140 Vliegenorchis
140 Vogelnestje
140 Welriekende nachtorchis
140 Wit bosvogeltje
140 IJleorchis

Anthoxanthum odoratum
Anisantha sterilis
Poa bulbosa var. bulbosa
Poa bulbosa var. vivipara
Dactylis glomerata
Glyceria maxima
Briza

Asparagus officinalis
Asparagus
Asphodelus albus
Ornithogelum pyrenaicum
Allium ursinum
Veratrum album
Polygonatum multiflorum
Colchicum
Simethis planifolia
Muscari comosum
Convallaria majalis
Ruscus aculeatus
Polygonatum
Thamus communis
Scilla
Polygonatum odoratum
Scilla non-scripta

Iris pseudacorus

Orchis ustulata
Orchis simia
Limodorum abortivum
Platanthera chlorantha
Listera ovata
Orchis morio
Anacamptis pyramidale
Orchis mascula
Orchis purpurea
Ophrys sphegodes
Serapias lingua
Ophrys insectifera
Neottia nidus-avis
Platanthera bifolia
Cephalanthera longifolia
Orchis laxiflora

Vlinders van de Brenne.

Samenstelling: Klaske Grotenhuis en Yolanda ten Thije

Papilionidae

Koninginnepage

Koningspage

Papilio machaon

Iphiclides podalirius

Pieridae

Groot koolwitje

Klein koolwitje

Klein geaderd witje

Citroenvlinder

Oranjetip

Boswitje

Zuidelijke luzernevlinder

Pieris brassicae

Pieris rapae

Pieris napi

Gonepteryx rhamni

Anthocharis cardamines

Leptidea sinapis

Colias alfacariensis

Licaenida

Groentje

Kleine vuurvlinder

Bruine vuurvlinder

Staatblauwtje

Bruin blauwtje

Klaverblauwtje

Icarusblauwtje

Boomblauwtje

Callophrys rubi

Lycaena phlaeas

Lycaena tityrus

Cupido argiades

Aricia agestis

Polyommatus coridon

Polyommatus icarus

Celastrine argiolus

Nymphalidae

Kleine ijsvogelvlinder

Landkaartje

Atalanta

Kleine vos

Dagpauwoog

Distelvlinder

Akkerparelmoervlinder

Veldparelmoervlinder

Knoopkruidparelmoervlinder

Moerasparelmoervlinder

Rouwmantel

Limenitis camilla

Araschnia levana

Vanessa atalanta

Aglais urtica

Inachis io

Vanessa cardui

Boloria dia

Melitaea cinxia

Melitaea phoebe

Euphydryas aurinia

Nymphalis antiopa

Satyrinae

Bont zandoogje

Hooibeestje

Argusvlinder

Parargeo aegeria

Coenonympha pamphilus

Lasiommata megera

Hesperiidae

Aardbeivlinder

Bruin dokkopje

Bont dikkopje

Pyrgus malvae

Erynnis tages

Carterocephalus palaemon

DAGACTIEVE NACHTVLINDERS

Pseudopanthera macularia

NACHTVLINDERS

Saturnia pyri

Saturnia pavonia

Boterbloempje

Grote nachtpauwoog

Kleine nachtpauwoog

Hemaris fuciformis
Tyria jacobaeae

Glasvleugelpijlstaart
Sint jacobsvlinder

RUPSEN

Malacosoma neustria
Arctia caja
Euproctis chryorrhoea

Ringelrups
Grote beer
Basterdsatijnvlinder
Kardinaalsmutsstippelmot

LIBELLEN

Watersnuffel
Lantaarntje
Vuurjuffer
Glassnijder
Beekrombout

Enallagma cyntigerum
Ischnura elegans
Pyrrhosoma nymphula
Brachytron pratense
Gomphus vulgatissimus

OVERIGE INSEKTEN

Gryllus campestris
Gryllotalpa gryllotalpa
Panorpa communis

Veldkrekel
Veenmol
Schorpionvlieg
een metselbij
een groefbij
Zwartkopvuurkever
Reuzengoudhaan
Gegroefde haarwaterroofkever

Pyrochroa coccinea
Timarcha tenebricosa
Acilius sulcatus

Geraadpleegde boeken

- Carter D.J. en B. Hargreaves, Rupsen, Thieme, Zutphen 1987.
- Chinnery M., Thieme Nieuwe insectengids, Tirion, Baarn 1986.
- Ruckstuhl T., Vlinders en rupsen, Tirion.
- Wijnhoff I., veldgids Dagvlinders, KNNV, Utrecht 1999.

Nachtvlinderwaarnemingen in de Brenne

Een geweldige waarneming was de Nachtpauwoog. Deze grootste nachtvlinder van Europa met een vleugelspanwijdte van 16 cm zat op zondagavond 27 april in de natte ruimte van de camping. Een aantal kampdeelnemers heeft er zijn filmrolletje, dia- of videofilm mee gevuld.

De discussie was of het hier om een man dan wel een vrouw ging, dat laat ik nog steeds in het midden. De deelnemers kennen de verschillende meningen.

De avond ervoor was het vrouwtje van de Kleine nachtpauwoog in een loeppotje de kring rondgegaan. Daardoor waren we meteen op de hoogte van het verschil tussen deze vlinders.

Overigens is de waarneming bijzonder omdat de vlinder pas na 3 jaar uit de pop komt, dus vaak zal deze niet te zien zijn.

Tijdens een wandeling is ook het Boterbloempje of *Pseudopanthera macularia* in een potje gevangen. Deze vlinder is helder geel met zwarte strepen op de vleugels en vrij klein. De waardplant is Valse salie, dit vonden we regelmatig in de bossen.

Klaske Grotenhuis

Vogels van de Brenne.

Samenstelling: Ger Maatkamp

Deze lijst is samengesteld aan de hand van de waarnemingen zoals deze staan weergegeven op de excursieverslagen. In twee gevallen is hier van afgeweken in verband met het feit dat deze waarneming slechts door één persoon is gedaan, en volgens de geraadpleegde boeken, onwaarschijnlijk zijn. Het betreft hier de waarnemingen van de Rode Wouw en Raaf.

De volgende soorten zijn nu niet waargenomen en tijdens het AKC-kamp in 1998 wel; Bergeend, Smient, Wintertaling, Zomertaling, Wespandief, Grauwe Kiekendief, Sperwer, Kleine Plevier, Wulp, Holenduif, Oeverzwaluw, Engelse Gele Kwikstaart. Blauwborst, Gekraagde Roodstaart, Kramsvogel, Snor, Grote Karekiet, Kuif- en Zwarte Mees, Roodkopklauwier, Roek, Sijs, Appelvink, Ortolaan en Rietgors.

NEDERLANDS

Dodaars
Fuut
Roodhalsfuut
Geoorde Fuut
Aalscholver
Roerdomp
Woudaapje
Kwak
Koereiger
Kleine Zilverreiger
Grote Zilverreiger
Blauwe Reiger
Purperreiger
Knobbelzwaan
Canadese Gans
Krakeend
Wilde Eend
Slobeend
Tafeleend
Kuifeend
Zwarte Wouw
Bruine Kiekendief
Blauwe Kiekendief
Havik
Buizerd
Visarend
Torenvalk
Boomvalk
Rode Patrijs
Patrijs
Fazant
Waterhoen
Meerkoet
Steltkluut
Bontbekplevier
Goudplevier
Zilverplevier
Kievit
Kleine Strandloper
Krombekstrandloper
Bonte Strandloper

WETENSCHAPPELIJK

Tachybaptus ruficollis
Podiceps cristatus
Podiceps grisegena
Podiceps nigricollis
Phalacrocorax carbo
Botaurus stellaris
Ixobrychus minutus
Nycticorax nycticorax
Bubulcus ibis
Egretta garzetta
Egretta alba
Ardea cinerea
Ardea purpurea
Cygnus olor
Branta canadensis
Anas strepera
Anas platyrhynchos
Anas clypeata
Aythya ferina
Aythya fuligula
Milvus migrans
Circus aeruginosus
Circus cyaneus
Accipiter gentilis
Buteo buteo
Pandion haliaetus
Falco tinnunculus
Falco subbuteo
Alectoris rufa
Perdix perdix
Phasianus colchicus
Gallinula chloropus
Fulica atra
Himantopus himantopus
Charadrius hiaticula
Pluvialis apricaria
Pluvialis squatarola
Vanellus vanellus
Calidris minuta
Calidris ferruginea
Calidris alpina

FRANS

Grèbe castagneux
Grèbe huppé
Grèbe jougris
Grèbe à cou noir
Grand Cormoran
Butor étoilé
Butor Blongios
Héron bihoreau
Héron garde-boeuf
Aigrette garzette
Grande Aigrette
Héron cendré
Héron pourpré
Cygne Tuberculé
Bernache du Canada
Canard chipeau
Canard colvert
Canard souchet
Fuligule milouin
Fuligule morillon
Milan noir
Busard des roseaux
Busard Saint-Martin
Autour des palombes
Buse variable
Balbuzard pêcheur
Faucon crécerelle
Faucon hobereau
Perdix rouge
Perdix grise
Faisan de chasse
Poule d'eau
Foulque macroule
Echasse blanche
Grand Gravelot
Pluvier doré
Pluvier argenté
Vanneau hyppe
Bécasseau minute
Bécasseau cocorli
Bécasseau variable

Watersnip	<i>Gallinago gallinago</i>	Bécassine des marais
Zwarte Ruiter	<i>Tringa erythropus</i>	Chevalier arlequin
Tureluur	<i>Tringa totanus</i>	Chevalier gambette
Groenpootruiter	<i>Tringa nebularia</i>	Chevalier aboyeur
Witgat	<i>Tringa ochropus</i>	Chevalier culblanc
Bosruiter	<i>Tringa glareola</i>	Chevalier sylvain
Oeverloper	<i>Actitis hypoleucos</i>	Chevalier guignette
Kokmeeuw	<i>Larus ridibundus</i>	Mouette rieuse
Visdief	<i>Sterna hirundo</i>	Sterne pierregarin
Witwangstern	<i>Chlidonias hybridus</i>	Guifette moustac
Houtduif	<i>Columba palumbus</i>	Pigeon ramier
Turkse Tortel	<i>Streptopelia decaocto</i>	Tourterelle turque
Zomertortel	<i>Streptopelia turtur</i>	Tourterelle des bois
Koekoek	<i>Cuculus canorus</i>	Coucou gris
Kerkuil (verkeersslachtoffer)	<i>Tyto alba gutata</i>	Chouette effraie
Steenuil	<i>Athene noctua</i>	Chouette chevêche
Bosuיל	<i>Strix aluco</i>	Chouette hulotte
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Martinet noir
IJsvogel	<i>Alcedo atthis</i>	Martin-pêcheur
Hop	<i>Upupa epops</i>	Huppe fasciée
Groene Specht	<i>Picus viridis</i>	Pic vert
Zwarte Specht	<i>Dryocopus martius</i>	Pic noir
Grote Bonte Specht	<i>Picoides major</i>	Pic épeiche
Boomleeuwerik	<i>Lullula arborea</i>	Alouette lulu
Veldleeuwerik	<i>Alauda arvensis</i>	Alouette des champs
Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	Hirondelle de cheminée
Huiszwaluw	<i>Delichon urbica</i>	Hirondelle de fenêtre
Boompieper	<i>Anthus trivialis</i>	Pipit des arbres
Graspieper	<i>Anthus pratensis</i>	Pipit farlouse
Gele Kwikstaart	<i>Motacilla flava</i>	Bergeronnette printanière
Grote Gele Kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	Bergeronnette des ruisseaux
Witte Kwikstaart	<i>Motacilla alba</i>	Bergeronnette grise
Waterspreeuw	<i>Cinclus cinclus</i>	Cincla plongeur
Winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Troglodyte
Heggemus	<i>Prunella modularis</i>	Accenteur mouchet
Roodborst	<i>Erithacus rubecula</i>	Rougegorge
Nachtegaal	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Rossignol philomèle
Zwarte Roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Rouge-queue noir
Paap	<i>Saxicola rubetra</i>	Traquet tarier
Roodborsttapuit	<i>Saxicola torquata</i>	Traquet pâtre
Merel	<i>Turdus merula</i>	Merle noir
Zanglijster	<i>Turdus philomelos</i>	Grive musicienne
Grote Lijster	<i>Turdus viscivorus</i>	Grive draine
Cetti's Zanger	<i>Cettia cetti</i>	Bouscarle de Cetti
Sprinkhaanzanger	<i>Locustella naevia</i>	Locustelle tachetée
Rietzanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Phragmite des joncs
Bosrietzanger	<i>Acrocephalus palustris</i>	Rousserolle verderolle
Kleine Karekiet	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Rousserolle effarvatte
Orpheusspotvogel	<i>Hippolais polyglotta</i>	Hypolaïs polyglotte
Braamsluiper	<i>Sylvia curruca</i>	Fauvette babillarde
Grasmus	<i>Sylvia communis</i>	Fauvette grisette
Tuinfluitter	<i>Sylvia borin</i>	Fauvette des jardins
Zwartkop	<i>Sylvia atricapilla</i>	Fauvette à tête noire
Bergfluitter	<i>Phylloscopus bonelli</i>	Pouillot de Bonelli
Fluitter	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Pouillot siffleur
Tjiftjaf	<i>Phylloscopus collybita</i>	Pouillot vélocé
Fitis	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Pouillot fitis

Goudhaan
Vuurgoudhaan
Staartmees
Glanskop
Pimpelmees
Koolmees
Boomklever
Boomkruiper
Wielewaal
Gaai
Ekster
Kauw
Zwarte Kraai
Spreeuw
Huismus
Ringmus
Vink
Europese Kanarie
Groenling
Putter
Kneu
Geelgors
Cirlgors
Grauwe Gors

Regulus regulus
Regulus ignicapillus
Aegithalos caudatus
Parus palustris
Parus caeruleus
Parus major
Sitta europaea
Certhia brachydactyla
Oriolus oriolus
Garrulus glandarius
Pica pica
Corvus monedula
Corvus corone corone
Sturnus vulgaris
Passer domesticus
Passer montanus
Fringilla coelebs
Serinus serinus
Carduelis chloris
Carduelis carduelis
Carduelis cannabina
Emberiza citrinella
Emberiza cirulus
Miliaria calandra

Roitelet huppé
Roitelet triple-bandeau
Mésange à longue queue
Mésange nonnette
Mésange bleue
Mésange charbonnière
Sittelle torchepot
Grimpereau des jardins
Loriot
Geai des chênes
Pie bavarde
Choucas des tours
Corneille noir
Etourneau sansonnet
Moineau domestique
Moineau friquet
Pinson des arbres
Serin cini
Verdier
Chardonneret
Linotte mélodieuse
Bruant jaune
Bruant zizi
Bruant proyer

Totaal

122

Geraadpleegde boeken

- R. T. Peterson, G. Mountfort en P. A. D. Hollom, PETERSON VOGELGIDS twintigste druk, Tirion, Baarn, 1991
- Lars Jonsson, VOGELS VAN EUROPA NOORD –AFRIKA EN HET MIDDEN-OOSTEN, Tirion, Baarn, 1994
- Alan Harris, Laurel Tucker, Keith Vinicombe, VOGELDETERMINATIE, Tirion, Baarn, 1995
- Killian Mullarney, Lars Svensson, Dan Zetterström, Peter J, Grant, ANWB VOGELGIDS VAN EUROPA, Tirion, Baarn, 2000

Amfibieën en reptielen van de Brenne.

Samenstelling: Els Löhr

Rugstreepad
Groengestipte kikker
Boomkikker
Bruine kikker
Groene kikker

Bufo calamita
Pelodytes punctatus
Hyla arborea
Rana temporaria
Rana esculenta

Kleine (of levendbarende) hagedis
Smaragdhagedis
Zandhagedis
Muurhagedis
Hazelworm
Ringslang
Geelgroene toornslang
Aspisadder

Zootoca (Lacerta) vivipara
Lacerta viridis
Lacerta fragilis
Podarcis muralis
Anguis fragilis
Natrix natrix
Cucuber viridiflavus (Ringslangfamilie)
Vipera aspis

Europese moerasschildpad

Emys orbicularis

Verlag van een perfecte excursiedag.

Donderdag 1 mei

Ophrys-tepeltjes, Witte vogels in het bos, een Vroede vrouw en schoorsteentjes.

We begonnen de dag met een wandeling rond een steengroeve in Le Breuil, oostelijk van Le Blanc. Op de kalkhoudende bodem vonden we talloze orchideeën. De Aapjesorchis en Vliegenorchis al in volle bloei, de Paarse aspergeorchis nog in knop.

De gewone Spinnenorchis groeide overal langs het pad, maar op een veld waar platen en blokken kalksteen lagen opgestapeld vonden we een ondersoort met knobbeltjes op de lip ('spin'tepeltjes, zei een kenner): de *Ophrys sphegodes araneola*. Wij noteerden, buiten veel andere leuke planten, 10 soorten orchideeën in dit kleine gebiedje.

'Na de lunch door naar Rive' zei de excursieleider, en zo geschiedde.

We liepen op een smalle weg. Links beemden, waarachter een riviertje stroomde, en rechts een vrij steile rotswand, begroeid met bos. De eerste

Purperorchis kreeg veel aandacht, maar toen er plekken werden ontdekt waar wel 60 tot 80 exemplaren bij elkaar stonden, werden we al snel blasé. Het kon niet op. Prachtige Witte bosvogeltjes (vooral aan het eind van de wandeling, toen een helling werd ontdekt met een zwerm van honderden vogeltjes), Grote Keverorchis, Paarse aspergeorchis (bijna in bloei), Aangebrande orchis en Welriekende- en Berg nachtorchis.

Waar het pad bij het riviertje de Anglin uitkwam, stond de ruïne van een huisje dat ooit onder en tegen de rots was gebouwd. Het dak was verdwenen en in de kleine ruimte woonden alleen nog grote pollen Tongvarens. We staken ons hoofd door de vensteropening en bewonderden de planten. Vlakbij het huisje was een wedde, maar de rivier was ons iets te diep en het water stroomde nogal snel. We liepen dus maar verder langs de oever. Bij een droge geul klommen we, springend over groenbemoste stenen, een

stukje van de helling op. Deze was dicht begroeid met Buxusboompjes. De spichtige stammetjes en takken waren bedekt met dikke mospakketten die in lange slierten naar beneden hingen. Loes stond daar midden tussen de flarden, in een mysterieuze groene ruimte, belicht door een paar zonnestralen die door het Buxusplafond heendrongen. Terwijl iedereen foto's maakte van dit tafereeltje keek ik van een afstandje toe.

Turend tussen mossen en takken meende ik in het schemerduister vaag een zwarte hoed op haar grijze krullen te zien verschijnen, haar kwieke jeans veranderen in een morsige, lange zwarte rok en haar T-shirtje in een omslagdoek. Op haar rug hing geen rugzak meer, maar een rieten korf. Onduidelijk mompelend verzamelde de gestalte kruiden, mossen, korstmossen, sprinkhanen, hagedissen en paddenpootjes en schuifelde tussen de mosgordijnen door naar het huisje onder de rots. Er kwam rook uit de schoorsteen, en een grote ketel water stond walmend op het vuur, wachtend op de geheimzinnige kruiden die genezing of verlichting van kwalen konden brengen. Dit verborgen huisje moest wel het

onderdak zijn van een wijze vrouw, een Vroede Vrouw! Wat een prachtige gelegenheid voor mij om een middeltje tegen de scheuten in mijn knoken te vragen! Maar toen ik door het venster keek was het huisje weer een ruïne, geen rook en geen vuur te bekennen. Alleen maar varens. En Loes? Die stond nog steeds glimlachend in het groen. Gewoon en blootshoofds. Willen alle fotografen alsjeblieft nog eens goed hun opnamen bekijken? Is het wel onze Loes die erop staat, of is er misschien een punthoed en een rieten korf te zien?

Toen we na deze emotionele wandeling weer in de auto's wilden stappen, deden we een ontdekking. Langs het pad stond een rij schoorsteentjes. Hele kleintjes. De ca 5cm hoge bergjes waren van lemig zand en uit iedere opening gluurde een kopje. 't Leek wel op een graafbijtje, maar dat leeft solitair en in de kratertjes zaten meerdere zwarte insecten (bijtjes/vliegjes/wespjes?) bij elkaar. Dat wees dus op een kolonie. Bijen-Joop en het insectenboek brachten de oplossing. De Groefbij, *Lasioglossum pauxillum*, leeft sociaal in een nest ondergronds en het uitgeworpen zand vormt een schoorsteentje. Boven in de pijp zit de wachtster, een werkster die alleen bekend volk binnenlaat.

Soms is het verrassend om je laag-bij-de-gronds te gedragen, dan zie je nog eens wat.

Donderdag 1 mei
Avondexcursie onder leiding van Yolanda en Gerard.

Gewapend met zaklantaarns gingen we in de schemering op pad. Eerst moest er naar vleermuizen worden gekeken. Yolanda hanteerde een batdetector en zo zagen én hoorden we 2 soorten vleermuizen over het kampeerterrein fladderen. Via de achteruitgang wandelden we naar het 'Étang des Kwaks'. De vogels gaven helaas niet thuis, maar ons gepraat joeg een aantal Beverratten uit de kant. We konden ze prachtig zien zwemmen door het spiegelgladde water, dat paars, roze en violet werd gekleurd door het laatste daglicht. Eén Beverrat (geen rat maar een knaagdier) verzamelde bladeren aan de oever en zwom met een bek vol telkens naar dezelfde plek, waar hij dan onderdook. Hun nestingang bouwen ze onder water.

Net als bij de Zeven Dwerfen trok even later een snoer van lichtjes door de duisternis. Een laag knorrend geratel (lijkend op het geluid van de Nachtzwaluw en dat van de Veenmol) verried dat we bij een paaiplaats van Rugstreppadden waren gearriveerd. Er waren voornamelijk mannetjes. De enkele wijfjes bewogen zich moeizaam door het ondiepe water met 1 maar vaker 2 of 3 mannetjes op haar rug. De vrijgezelle mannen bliezen hun

blauwgekleurde keelzakken op en lieten hun roep over de graslanden schallen. Alles wat bewoog werd door hen besprongen. Was de kandidaat ook een mannetje, dan liet deze een verontwaardigd gepiep horen. De minnaar in spe liet dan onmiddellijk los. Zodra ik mijn hand in het water stak, klemde zich om iedere vinger een potente pad en aangezien mijn vingers niet afwerend piepten, dachten ze 'beet' te hebben en volhardden ze in hun enthousiaste omhelzing. Wim Rozema testte bij één van de mannetjes de kracht van de keelzak; hij drukte er net zolang tegenaan totdat de pad bijna achterover kukelde, maar zijn blaasbalg bleef op volle sterkte. Tussen de Rugstreppadden vonden we 1 Groengestipte kikker en 1 Boomkikker.

In het stikdonker leidde Gerard ons naar een andere disco, nu één van Boomkickers. We hebben ze goed gehoord, hun oorverdovend, ritmisch krek-krek-krek schalde over water en land. Maar we kregen ze niet te zien, al deden we nog zo ons best met de zaklantaarns.

Els Löhr

De D44.

Deze weg die van Rosnay naar het noorden leidt, hebben we vele malen per fiets en soms per auto afgelegd. Op weg naar de Réserve Naturelle de Chérine, waar we in een prachtige observatiehut naar steltlopers in een drooggelegd meer konden kijken,

en vandaar verder naar het Maison du Parc met de glazen gluurwand. Hier waren behalve gebiedskaarten en boeken ook leuke T-shirts te koop.

Al snel werd ontdekt dat langs de bermen van de D44 aardige natte, bloemrijke hooilandjes lagen. KNNV'ers die orchideeën zien, zijn niet meer in toom te houden. Er wordt over greppels gesprongen en over of onder draad gekropen, teneinde de botanische schatten goed te kunnen bekijken, en ook te fotograferen.

Bij km.paal 7 lag zo'n mooi schraal landje, vol met Harlekijn (*Orchis morio*). Er waren wat lichtere en donkerder paarse bloemtrossen, dus even het grasland ingewipt om goed te kijken. Behalve de Harlekijntjes, groeiden er aardig wat IJle orchis (*Orchis laxiflora*), een nieuwe op onze lijst! Volgens de flora is er een ondersoort, de Moerasorchis (*Orchis laxipalustris*), en die stond er ook. Dat schoot lekker op, vooral toen ertussen Tongorchis (*Serapias lingua*) werd ontdekt. Er werd een klein vreugdedansje uitgevoerd rond deze minieme groeisels. (Daar was de rest van de vegetatie vast niet blij mee en gelukkig was er geen boze agrariër in de buurt om ons uit het veld te slaan).

Els Löhr